

Consiliul pentru Standarde Ocupaționale și Atestare
Unitatea de Cercetare și Servicii Tehnice

STANDARD OCUPATIONAL

Ocupația: Profesor gimnaziu - liceu

Domeniul: Învățământ, educație, cultură, mass media

București 1999

Unitatea pilot:

Ministerul Educației Naționale

Coordonator proiect standard ocupațional:

Mikaela Didgard Bălan

Membrii echipei de redactare a standardului ocupațional:

Adriana Ștefania Țepelea, profesor, Colegiul Național Mihai Viteazu, București

Sever Popa, profesor, Colegiul Național Mihai Viteazu, București

Maria Liana Lăcătuș, profesor, Școala Centrală, București

Ecaterina Zamfirescu, profesor, Școala Centrală, București

Standard aprobat COSA la data de 25-11-1999

Cod COSA: M - 86

© copyright 1999 , COSA - U.C.S.T.

Toate drepturile asupra acestui document sunt rezervate.

Acesta nu poate fi reprodus parțial sau integral, nu poate fi folosit sau citat în alte lucrări fara acordul COSA.

Profesor gimnaziu - liceu

Descrierea ocupației

Profesorul este cadrul didactic care se adresează elevilor cu vârsta între 10 și 18 ani, ceea ce ar corespunde următoarelor cicluri: dezvoltare, observare și orientare, aprofundare, specializare.

Idealul educațional al secolului XXI este un individ adaptabil, flexibil, cu dorința și abilitatea de a continua să învețe și după terminarea studiilor, pe tot parcursul vieții, tolerant față de opinii diferite. Pentru a pregăti un astfel de om e nevoie ca cel ce îl formează - profesorul însuși - să facă dovada unor calități și abilități speciale printre care și că:

- are solide cunoștințe în domeniul pe care îl predă dar nu numai atât,
- stăpânește tehnici interactive de predare,
- face dovada abordării unor strategii eficiente de management al clasei,
- cunoaște și utilizează adecvat tehnologia modernă a informației,
- evaluează progresul școlar al elevilor printr-o paletă variată de instrumente.

Ca să poată face aceste lucruri profesorul trebuie să fie pregătit potrivit standardelor societății contemporane de eficiență și eficacitate a sistemului de învățământ.

Dacă spunem că învățătorul pune creionul în mâna elevului în sensul că îi deschide drumul spre învățatură, profesorul formează deprinderi de muncă intelectuală și ajută elevul să se descopere pe sine, să-și pună în valoare calitățile și să își corecteze defectele.

Profesorul trebuie să aibă solide cunoștințe de specialitate dar, în același timp, să cunoască și să poată forma la elevi deprinderi specifice obiectului pe care îl predă; profesorul este cel care creează și menține o atmosferă de lucru prin utilizarea acelor metode de predare care întrețin și susțin interesul elevilor pentru studiu.

Profesorul călăuzește elevul în efortul de a dezvolta și prin exemplul preocupării pentru dezvoltare și menținere la curent cu cercetarea pedagogică contemporană în general și în domeniul său în special.

Ghidul evaluatorului

Criteriile de evaluare

Complexitatea activității unui cadru didactic impune ca evaluarea să urmărească interdependența unităților de competență mai mult decât întrunirea punctuală a fiecărei unități de competență.

Fiecare element reliefează o anumită parte a activității didactice dar în același timp depinde în realizarea sa de alte elemente. Recomandăm ca activitatea didactică să fie privită de evaluator în complexitatea sa și aprecierea valorii să urmărească rezultatul global.

Criteriile de evaluare incluse în Standardul ocupațional la fiecare unitate de competență constituie indicații pentru evaluator în a face aprecierea realizării lor.

Pentru aceasta, fiecare probă de evaluare trebuie concepută astfel încât să vizeze mai multe unități de competență. Un alt avantaj care rezultă de aici este aspectul practic al evaluării care poate fi făcută utilizând în mod economic resursele umane, materiale și de timp. Tabelul alăturat indică probele care pot fi aplicate pentru fiecare unitate de competență. În același timp prezintă unitățile de competență care pot fi evaluate prin aceeași probă: fiecare probă trebuie să fie construită astfel încât să conțină elemente care sondează mai multe arii de competență profesională. Dacă o probă de evaluare se poate aplica la mai multe unități de competență, ea trebuie construită în așa fel încât să culegă informații despre realizarea cât mai multor elemente de competență. De exemplu proiectul este o probă de evaluare pentru mai multe unități de competență și ar fi total nepractic să se ceară spre evaluare câte un proiect pentru fiecare unitate de competență: ar fi nepractic pentru cel evaluat cât și pentru evaluator. Proiectul didactic poate da informații atât despre competență în domeniul programării și înlănțuirii logice a activităților didactice, a abordării transdisciplinare, a utilizării

materialului didactic și a chiar a comunicării cadru didactic-elev. Portofoliul ca o colecție de materiale - dovezi practice ale unor activități realizate (fișe de observație a unor elevi, suită de proiecte didactice pe o temă, stabilirea unui curriculum opțional și teme dezvoltate, poate chiar în cooperare cu alți colegi, seturi de texte aplicate elevilor și interpretarea rezultatelor, înregistrarea rezultatelor deosebite obținute de elevii profesorului evaluat, teme abordate și problemele ivite în relația cu părinții elevilor) poate oferi , coroborat cu alte probe de evaluare, informații complexe pentru evaluarea cadrului didactic.

Recomandăm evaluatorului să aibă în vedere că profesorul trebuie să facă dovada tuturor elementelor de competență, chiar dacă în grade diferite, potrivit atât stilului personal cât și experienței.

Îndrumări pentru procesul de evaluare

Deși rezultatul evaluării este exprimat în termeni de "competent sau nu încă", fără o măsurare pe o scară de valori , este deosebit de important ca evaluatorul să construiască cerințele pentru probele de evaluare diferit pentru momentul începerii carierei didactice, imediat după absolvirea instituției de învățământ superior, sau după 4-8-12 -... ani de practică la catedră. Acest lucru se poate demarca prin complexitatea cerințelor din instrumentele de evaluare. Nu are sens să se ceară unui începător (momentul 0-4) să prezinte ca probă de evaluare un proiect de dezvoltare profesională; conținutul portofoliului va fi de asemenea diferit cantitativ și calitativ dar în limitele în care face dovada tuturor competențelor impuse de Standardul ocupațional.

Profesor gimnaziu - liceu

Idealul educațional al secolului XXI este un individ adapt UNITĂȚILE DE COMPETENȚĂ

<i>Domeniile de competență</i>	<i>Unitățile de competență</i>
Comunicare	Comunicarea cadru didactic - elev Comunicarea între cadre didactice
Curriculum	Dezvoltarea de curriculum opțional Elaborarea proiectului didactic Elaborarea temelor transdisciplinare Programarea activității de învățare Utilizarea de materiale didactice
Dezvoltare profesională	Dezvoltarea profesională
Evaluare	Elaborarea instrumentelor de evaluare Evaluarea cunoștințelor elevului Evaluarea parametrilor psiho - pedagogici
Formarea elevilor	Coordonarea activităților extracurriculare Dezvoltarea comportamentului social Organizarea activității de dezvoltare fizică a elevilor Organizarea activităților de învățare Organizarea activităților practice complementare procesului de transmitere de cunoștințe
Relația familie - școală - societate	Coordonarea activităților extrașcolare Implicarea familiei în activitățile formativ - educative Menținerea relației familie - unitate școlară

Comunicarea cadru didactic - elev

Descrierea unității

ELEMENTE DE COMPETENȚĂ	CRITERII DE REALIZARE
1. Alege modalitățile de comunicare	<p>1.1 Modalitățile de comunicare identificate sunt adecvate situațiilor concrete în vederea realizării scopului educațional.</p> <p>1.2 Modalitățile de comunicare sunt alese în raport cu conținutul comunicării.</p> <p>1.3 Modalitățile de comunicare alese țin seama de particularitățile de vârstă ale elevului.</p>
2. Transmite informații cu caracter instructiv-educativ	<p>2.1 Discuțiile sunt inițiate într-un limbaj adecvat încât să se atingă obiectivele propuse.</p> <p>2.2 Sunt selectate informațiile esențiale în funcție de obiectivele în funcție de obiectivele stabilite de programă.</p> <p>2.3 Transmiterea cu caracter instructiv-educativ se face gradat urmărindu-se interacțiunea cu elevii.</p>
3. Utilizează feed-back în comunicare.	<p>3.1 Însușirea corectă a mesajului transmis este verificată prin reacția elevilor în diferite situații special create.</p> <p>3.2 Acuratetea și integritatea mesajului receptat de către elev sunt verificate prin comparare cu mesajul transmis în scopul depistării eventualelor deficiențe de receptare.</p> <p>3.3. Mesajul transmis se compară cu cel receptat de elev în scopul verificării acuratetei și integrității conținutului informativ.</p> <p>3.4. Deficiențele constatate în lanțul comunicării sunt remediate cu promptitudine.</p>
4. Facilitează comunicarea elev-elev.	<p>4.1 Situațiile de comunicare construite permit facilitarea schimbului de informații elev-elev și cadrul didactic - elev.</p> <p>4.2 Însușirea unui protocol de comunicare necesar dezvoltării elevilor este asigurată prin diferite situații de comunicare.</p> <p>4.3 Mediarea comunicării între elevi se realizează prin construirea de situații de lucru.</p>

Gama de variabile

Modalitățile de comunicare pot fi: verbală / nonverbală, prelegere, discuție euristică.

Situații de lucru pot fi: rezolvare de probleme, asigurarea unor informații diverse, simulare.

Situațiile de comunicare pot fi: în pereche, frontal, în grupuri mici.

Ghid pentru evaluare

La evaluare se va urmări:

capacitatea de a alege metode de comunicare adecvate unor situații diverse;

modul de transmitere a informațiilor și calitatea acestora în raport cu obiectivele propuse;

capacitatea de a construi situații de comunicare / lucru care să faciliteze comunicarea elev-elev.

Cunoștințe: teoria discursului, artă dramatică, dicție, pantomimă, retorică și oratorie.

Comunicarea între cadre didactice

Descrierea unității

ELEMENTE DE COMPETENȚĂ	CRITERII DE REALIZARE
1 Identifică posibile domenii conexe de colaborare	1.2 Identificarea domeniilor conexe se face prin discuții cu alte cadre didactice. 1.3 Posibilitățile de lucru în echipă sunt stabilite prin discuții profesionale în vederea realizării legăturii interdisciplinare, după caz, și
2 Se informează despre elevi (copii)	2.1 Diferitele observații făcute asupra elevilor sunt comunicate. 2.2 Posibilele cauze de perturbare a procesului instructiv educativ sunt identificate în timp util.
3 Discută aspecte metodice și pedagogice ale activității didactice	3.1 Remedierea perturbărilor survenite se face prin stabilirea de strategii și tactici comune. 3.2 Creșterea eficienței demersului didactic se face prin identificarea celor mai potrivite metode.

Gama de variabile

Situații care impun consultarea altor cadre didactice pot fi:
dezbateri pentru stabilirea temelor din trunchiul opțional;
discuții privind formarea elevilor (copiilor);

Cauze de perturbare a procesului instructiv educativ pot fi:
lipsa unei organizări riguroase a lecției;
deficiențe de comunicare cu elevii.

Ghid pentru evaluare

În evaluare se va urmări:
capacitatea cadrului didactic de a colabora cu colegii;
capacitatea de a utiliza limbajul specific unor domenii conexe.
Cunoștințe: tehnici de comunicare, lucru în echipă.

Dezvoltarea de curriculum opțional

Descrierea unității

ELEMENTE DE COMPETENȚĂ	CRITERII DE REALIZARE
1 Stabilește curriculum opțional	1.1 Curriculumul opțional este propus în conformitate cu resursele existente în școala. 1.2 Gradul de acceptare a curriculumului opțional este determinat de corespondența dintre curriculumul opțional și necesitățile elevilor.
2 Stabilește conținutul pentru curriculum opțional	2.1 Conținutul curriculumului opțional este stabilit în concordanță cu obiectivele propuse. 2.2 Conținutul stabilit răspunde nevoilor și timpului disponibil al elevilor.
3 Dezvoltă curriculum opțional	3.1 Resursele informaționale identificate sunt adecvate conținutului stabilit. 3.2 Activitățile din cadrul temelor stabilite au caracter antrenant. 3.3 Motivele, situațiile de lucru și activitățile respecta obiectivele

Gama de variabile

Resursele școlii pot fi: baza materială, specializările profesorilor.

Ghid pentru evaluare

La evaluare se va urmări:

capacitatea de evaluare a gradului de acceptare a curriculumului opțional în concordanță cu resursele existente;
capacitatea de a dezvolta curriculum opțional care să răspundă nevoilor de dezvoltare ale elevilor.

Cunoștințe:

dezvoltare curriculum;

modalități de evaluare a curriculumului.

Aptitudini:

capacitate de analiză;

discernământ;

creativitate.

Elaborarea proiectului didactic

Descrierea unității

ELEMENTE DE COMPETENȚĂ	CRITERII DE REALIZARE
1 Stabilește obiectivele operaționale ale lecției	1.1 Obiectivele operationale sunt formulate în termeni de performanță și adecvat scopului urmărit. 1.2 Obiectivele propuse sunt stabilite conform cu timpul de instruire afectat. 1.3 Ierarhizarea obiectivelor este în concordanță cu tipul de obiective vizat. 1.4 Obiectivele sunt stabilite astfel încât să poată fi realizate la niveluri diferite. 1.5 Obiectivele sunt stabilite astfel încât să existe un raport adecvat între
2 Stabilește conținutul activității de învățare	2.1. Elementele de conținut sunt identificate conform cu programa școlară și cu manualele.
3 Alege strategii didactice	3.1 Strategiile didactice alese sunt de tip activ, participativ, formativ. 3.2 Situațiile de învățare sunt construite astfel încât să solicite participarea cât mai multor elevi.
4 Realizează proiectul didactic	4.1 Structura proiectului didactic este concepută adecvat nevoilor de predare. 4.2 Proiectul didactic este redactat clar și explicit pentru a putea fi utilizat în echipă de cadre didactice.
5 Adaptează informația la posibilitățile de învățare și nivelul de pregătire al elevilor	5.1 Informația este selectată pe criterii de esențialitate. 5.2 Detaliile informaționale sunt selectate în funcție de interesul manifestat de elevi pentru acestea.

Gama de variabile

Proiectul didactic este organizarea individuală a conținuturilor de învățare (vizavi de grupul țintă și filozofia didactică a cadrului didactic). Prin urmare, gama de variabile (strategii didactice, obiective operaționale etc.) vor fi astfel combinate încât să dea maximum de eficiență lecției.

Ghid pentru evaluare

La evaluare se va urmări:
rigurozitatea științifică și didactică a proiectului didactic;
măsura în care cadrul didactic conduce lecția conform proiectului deja stabilit.

Elaborarea temelor transdisciplinare

Descrierea unității

ELEMENTE DE COMPETENȚĂ	CRITERII DE REALIZARE
1 Stabilește teme transdisciplinare	<p>1.1 Zonele de vecinătate sunt identificate cu atenție în vederea unei alegeri adecvate a temelor transdisciplinare.</p> <p>1.2 Sunt selectate zonele de interes în funcție de obiectivele operaționale curriculare.</p> <p>1.3 Responsabilitățile individuale în cadrul echipei de profesori care urmează să trateze o temă sunt stabilite astfel încât tema să fie tratată corespunzător.</p>
2 Dezvoltă teme transdisciplinare	<p>2.1 Contribuția de conținut a fiecărei discipline vizează asigurarea armonizării disciplinelor.</p> <p>2.2 Lecțiile care permit dezvoltarea temei propuse prin programă sunt stabilite astfel încât să fie atinse toate obiectivele.</p> <p>2.3 Activitățile și situațiile de învățare propuse în cadrul temelor transdisciplinare sunt redactate într-o formă accesibilă sau ținând cont de nivelul elevilor pentru ca experiența dobândită să poată fi folosită în</p>

Gama de variabile

Zone de vecinătate pot fi: de exemplu, pentru fizică - matematică, chimie, biologie, geografie.
Abilitățile profesorului pot fi: înclinații către domeniul conceptual sau către domeniul practic.

Ghid pentru evaluare

La evaluare se va urmări:
flexibilitatea și creativitatea în folosirea cunoștințelor;
capacitatea de a conlucra pentru dezvoltarea unor teme transdisciplinare.

Cunoștințe: despre disciplinele din curriculumul obligatoriu și opțional.

Aptitudini: de sinteză, de cooperare, de integrare.

Programarea activității de învățare

Descrierea unității

ELEMENTE DE COMPETENȚĂ	CRITERII DE REALIZARE
1 Analizează planul de învățământ și programa școlară	1.1 Aspectele interdisciplinare sunt identificate în cadrul ariei curriculare specifice. 1.2 Timpul de învățare este estimat în funcție de programul obligatoriu și opțional. 1.3 Conținutul disciplinei de învățământ este corelat cu obiectivele urmărite. 1.4 Activitățile de învățare selectate sunt conforme cu prevederile programei.
2 Alege manualul și materialele auxiliare	2.1 Oferta de manuale (materiale auxiliare) este identificată în timp util. 2.2 Manualele și materialele auxiliare sunt selectate pentru a corespunde cerințelor legislative în vigoare. 2.3 Manualele și materialele auxiliare sunt alese astfel încât să fie
3 Întocmește planificările	3.1 Activitățile de învățare sunt defalcate pe semestre în funcție de durata semestrelor. 3.2 Tipurile de lecții sunt stabilite conform cu sarcinile de învățare și cu curba de efort a elevilor. 3.3 Strategiile didactice sunt stabilite, urmărindu-se asigurarea unei instruirii eficiente.
4 Revizuieste planificarea	4.1 Gradul de realizare a planificării este apreciat periodic prin compararea situației reale cu cea proiectată. 4.2 Activitățile și obiectivele de învățare sunt replanificate conform cu situația reală și cu sarcinile de învățare existente.

Gama de variabile

Activitățile de învățare pot fi diferite în funcție de nr. de elevi și gradul de implicare al elevilor.

Strategiile de învățare pot fi diferite în funcție de activitățile de învățare.

Ghid pentru evaluare

La evaluare se va urmări cunoașterea de către cadrul didactic a curriculumului școlar, a manualelor alternative și a altor materiale didactice, a strategiilor interactive și participative.

Cunoștințe de:
metodică;
programa școlară;
idealul educațional.

Aptitudini de :
analiză;
comparare.

Utilizarea de materiale didactice

Descrierea unității

ELEMENTE DE COMPETENȚĂ	CRITERII DE REALIZARE
1 Identifică situațiile care necesită folosirea materialelor didactice	1.1 Situațiile de învățare sunt analizate pentru a se identifica necesarul de material didactic. 1.2. Materialele didactice se verifică periodic. 1.3. Materialele didactice se actualizează ținând cont de noutățile ce apar în domeniul respectiv.
2 Selectează materialele didactice complementare	2.1 Sursele de materiale complementare sunt identificate pentru alegerea celor mai adecvate conținuturilor de învățare. 2.2 Materialele didactice complementare selectate constituie suport în proiectul instructiv.
3 Utilizează materiale didactice	3.1 Materialele didactice alese în mod adecvat facilitează învățarea. 3.2 Materialele didactice sunt adaptate la situațiile concrete din clasă.

Gama de variabile

Materiale didactice pot fi: planșe, scheme, diagrame, machete, hărți, mulaje, suport audio-vizual, aparate, instrumente, instalații de laborator didactic, diapozitive.

Situații concrete pot fi: variația stilurilor de învățare la majoritatea elevilor, numărul elevilor.
Materialele didactice complementare: .....

Ghid pentru evaluare

La evaluare se va urmări:
eficiența materialului ales în facilitarea învățării;
capacitatea de a identifica corect situațiile în care este necesară folosirea materialului didactic;
capacitatea de a alege cele mai adecvate materiale didactice care să faciliteze învățarea;
capacitatea de a adapta materiale didactice la diverse situații.

Cunoștințe:
tipuri de materiale didactice;
surse de materiale didactice.

Aptitudini:
capacitate de analiză;
discernământ.

Dezvoltarea profesională

Descrierea unității

ELEMENTE DE COMPETENȚĂ	CRITERII DE REALIZARE
1 Identifică nevoile proprii de dezvoltare	1.1 Necesarul de autoinstruire se stabilește pe baza autoevaluării și a recomandărilor obținute în urma inspecțiilor. 1.2 Necesarul de autoinstruire este identificat ținând cont de noutățile ce apar în domeniu.
2 Dezvoltă cunoștințe proprii	2.1 Selectarea publicațiilor de specialitate se face cu discernământ 2.2 Planul de studiu individual este stabilit astfel încât să acopere nevoile personale de dezvoltare profesională. 2.3 Cunoștințele achiziționate prin studiu individual sunt integrate în sistemul de cunoștințe existent.
3 Dezvoltă deprinderi proprii	3.1 Deprinderile sunt exersate pentru atingerea unor parametri de funcționalitate adecvați. 3.2 Deprinderile dobândite se regăsesc într-un stil de muncă îmbunătățit.

Gama de variabile

Resurse informaționale:

Ghid pentru evaluare

La evaluare se va urmări:
capacitatea de a stabili un plan de studiu individual care să reflecte propriile nevoi de dezvoltare profesională;
obiectivitatea autoevaluării;
identificarea celor mai pertinente surse informaționale adecvate propriilor nevoi de dezvoltare profesională.

Cunoștințe:
surse informaționale specifice domeniului de interes;
de planificare.

Aptitudini:
capacitate de autoevaluare;
obiectivitate;
consecvență;
interes pentru nou.

Elaborarea instrumentelor de evaluare

Descrierea unității

ELEMENTE DE COMPETENȚĂ	CRITERII DE REALIZARE
1 Stabilește obiectivele evaluării	1.1 Tehnicile de evaluare selectate sunt relevante pentru obiectivele fixate. 1.2 Conținuturile ce urmează a fi evaluate sunt stabilite în concordanță cu obiectivele evaluării. 1.3 Tipurile de itemuri stabilite sunt adecvate atât obiectivelor, cât și a
2 Elaborează instrumentele de evaluare	2.1 Formatul ales este adecvat cu vârsta elevului. 2.2 Formatul ales este adecvat cu obiectivele și conținuturile evaluării. 2.3 Baremul și condițiile de evaluare sunt stabilite astfel încât să asigure realizarea unei evaluări cât mai obiective.

Gama de variabile

Tehnici de evaluare pot fi: frontală, individuală, în grup.

Instrumente de evaluare pot fi: teste, proiecte, experimente, simulări.

Tipuri de itemuri pot fi: cu răspuns deschis, cu răspuns scurt, cu alegere multiplă, întrebări structurate.

Ghid pentru evaluare

La evaluare se va urmări:

capacitatea de a stabili tehnici și tipuri de itemuri adecvate conținuturilor și obiectivelor evaluării;
elaborarea unor instrumente de evaluare care să asigure obiectivitatea procesului.

Cunoștințe:

tehnici de evaluare;

metodologia elaborării instrumentelor de evaluare.

Aptitudini:

capacitate de analiză;

capacitate de decizie;

discernământ;

creativitate.

Evaluarea cunoștințelor elevului

Descrierea unității

ELEMENTE DE COMPETENȚĂ	CRITERII DE REALIZARE
1 Administrează instrumentele de evaluare	1.1 Condițiile materiale necesare aplicării instrumentelor de evaluare sunt asigurate înainte de începerea evaluării. 1.2 Obiectivitatea evaluării este asigurată prin aplicarea aceluiași criterii de apreciere pentru toți elevii evaluați.
2 Apreciază cantitativ și calitativ rezultatele elevilor	2.1 Rezultatele evaluării elevilor sunt analizate ierarhic pe colectivul de elevi și procentual pe itemuri în vederea valorizării lor. 2.2 Aprecierea rezultatelor evaluării elevilor are, după caz, rol de diagnostic, prognoză sau selecție.
3 Valorifică rezultatele evaluării	3.1 Activitatea de remediere a procesului instrucțional este organizată în funcție de rezultatele înregistrate la evaluare. 3.2. Rezultatele evaluării elevilor constituie punct de plecare în stabilirea strategiilor didactice adecvate colectivului de elevi.

Gama de variabile

Instrumente de evaluare pot fi: teste, proiecte, simulări, experimente, întrebări.

Ghid pentru evaluare

La evaluare se va urmări:
consecvența cu care profesorul planifică evaluarea;
obiectivitatea aprecierii făcute de profesor;
validarea aprecierii sale asupra elevului în alte situații sau contexte.

Cunoștințe: tehnica evaluării cunoștințelor elevilor;
Aptitudini: discernământ, tact.

Evaluarea parametrilor psiho - pedagogici

Descrierea unității

ELEMENTE DE COMPETENȚĂ	CRITERII DE REALIZARE
1 Estimează posibilitățile de învățare ale elevilor	1.1 Observarea atentă a elevilor în diverse situații se face pentru a identifica stilul de învățare al fiecăruia. 1.2 Stilul de învățare al fiecărui elev este identificat pentru proiectarea corespunzătoare a unor lecții cât mai eficiente.
2 Valorifică evaluarea posibilităților de învățare ale elevilor	2.1 Lecțiile sunt construite astfel încât să valorifice toate stilurile de învățare existente într-un grup de elevi. 2.2 Cele mai eficiente tehnici sunt selectate pentru a facilita învățarea. 2.3 Reglarea procesului instructiv-educativ se bazează pe posibilitățile elevilor și pe ritmul de asimilare.

Gama de variabile

Stilurile de învățare sunt: vizual, auditiv, conceptual, practic.
Tehnici de predare:

Ghid pentru evaluare

La evaluare se va urmări:

capacitatea de a construi lecții care se adresează tuturor stilurilor de învățare;
evaluarea corectă a stilurilor de învățare;
capacitatea de a aprecia posibilitățile elevilor și ritmul lor de asimilare a cunoștințelor;
reflectarea acestor parametri în modul de planificare / reglare a procesului instructiv-educativ.

Cunoștințe: psihopedagogice

Aptitudini:

capacitate de analiză și sinteză;
flexibilitate și creativitate;
adaptabilitate;
discernământ.

Coordonarea activităților extracurriculare

Descrierea unității

ELEMENTE DE COMPETENȚĂ	CRITERII DE REALIZARE
1 Stabilește potențialul de excelență al elevilor	1.1 Potențialul de excelență al elevilor este stabilit pe baza evaluărilor. 1.2. Potențialul de excelență al elevilor este relevat de comportamentul elevilor în cazuri excepționale.
2 Organizează activitățile extracurriculare	2.1 Formele de pregătire alese sunt adecvate zonei aptitudinale. 2.2 Sursele informaționale indicate elevilor în vederea pregătirii individuale sunt pertinente și raspund nevoilor de dezvoltare ale acestora. 2.3 Planul de pregătire suplimentară este stabilit astfel încât să țină seama de economia de timp al elevilor și al profesorului. 2.4 Temele de studiu sunt propuse pentru a acoperi nevoile de dezvoltare

Gama de variabile

Formele de pregătire pot fi: lectură suplimentară, exerciții și probleme, lucrări de laborator.

Surse de informare pot fi: lucrări, studii, reviste de specialitate, baze de date specializate.

Ghid pentru evaluare

La evaluare se va urmări:

capacitatea de a elabora un plan de pregătire suplimentară care să stimuleze elevii spre autodezvoltare;
capacitatea de a identifica și selecta cele mai adecvate surse de informare pentru pregătirea suplimentară a elevilor.

Cunoștințe: psihopedagogice;

Aptitudini:
discernământ;
spirit organizatoric;

Dezvoltarea comportamentului social

Descrierea unității

ELEMENTE DE COMPETENȚĂ	CRITERII DE REALIZARE
1. Mediază procesul de interiorizare a sistemului de valori al societății	1.1 Modelele sociale oferite sunt relevante pentru sistemul de valori al societății. 1.2 Situațiile de familie și societate în care apar astfel de modele sunt valorizate pentru crearea unui sistem propriu de valori.
2 Asigură cunoașterea, înțelegerea și însușirea regulilor sociale	2.1 Regulile sociale sunt prezentate și explicate potrivit particularităților de vârstă ale elevilor. 2.2 Sancțiunile posibile sunt aduse la cunoștința elevilor în vederea evitării încălcării regulilor sociale. 2.3 Formele prin care se manifesta autoritatea în școala, familie și societate sunt analizate continuu cu elevii pentru ca aceștia să le cunoască și să le respecte.
3 Promovează un comportament social dezirabil	3.1 Comportamentele sunt evaluate din perspectiva regulilor existente în familie, școala și societate. 3.2 Elevii sunt motivați pentru comportamente corecte prin aplicarea obiectivă a recompenselor și sancțiunilor. 3.3 Se încearcă corectarea comportamentelor reprobabile prin măsuri aplicate consecvent.

Gama de variabile

Modele de comportare pot fi:

modele în familie;

modele în colectivitatea de muncă (clasă, școală, instituții);

modele în societate.

Regulile sociale pot fi:

regulamente;

norme morale;

legi și diferite norme juridice.

Autoritatea se poate manifesta diferit

în școală, sub forma: șef de clasă, profesor, director;

în familie, sub forma: părinte;

în societate, sub formă de autorități publice: legiuitor, judecător, administrator etc.

Ghid pentru evaluare

La evaluare se va urmări:

capacitatea cadrului didactic de a explica regulile sociale, de a evalua obiectiv comportamentul social al elevului;

capacitatea de a motiva și corecta comportamentul elevului prin aplicarea recompenselor și sancțiunilor.

Cunoștințe:

psihologia adolescenților;

sistemul de valori al societății;

tipuri de comportamente;

modalități de corectare.

Aptitudini:

discernământ;

capacitate de analiză;

empatie;

capacitate de convingere;

tact.

Organizarea activității de dezvoltare fizică a elevilor

Descrierea unității

ELEMENTE DE COMPETENȚĂ	CRITERII DE REALIZARE
1 Dezvoltă potențialul fizic al elevilor	1.1 Spațiul destinat activității de educație fizică este astfel organizat încât să asigure desfășurarea controlată a acestuia. 1.2 Aparatura sportivă este menținută în stare de funcționare pentru a putea fi utilizată corespunzător nevoilor de pregătire fizică ale elevilor. 1.3 Gradul de dificultate și complexitatea exercițiilor fizice sunt adaptate vârstei și condiției fizice ale elevilor. 1.4 Toate activitățile din cadrul orei de educație fizică sunt organizate în vederea dezvoltării armonioase și recreării elevilor.
2 Educă și dezvoltă un stil de viață igienic și sănătos	2.1 Respectarea regulilor de igienă este consecvent urmărită în vederea întăririi deprinderilor de igienă ale elevilor. 2.2. Eventualele situații de nerespectare a normelor de igienă sunt rezolvate cu tact, prin metode adecvate.

Gama de variabile

Aparatura sportivă poate fi: saltea, capră, cal, ladă, trambulină etc.;
Metode de rezolvare a situațiilor ivite pot fi: discuții individuale cu elevii sau cu părinții acestora.

Ghid pentru evaluare

La evaluare se va urmări:
capacitatea de a antrena toți elevii în funcție de posibilitățile fiecăruia, dezvoltând spiritul de competiție și autodepășire;
capacitatea de a adapta gradul de dificultate și complexitatea exercițiilor la condiția fizică a elevilor;
capacitatea de a coordona și supraveghea desfășurarea activităților sportive.

Cunoștințe:
anatomie;
specifice educației fizice;
tipuri de aparatură sportivă;
acordarea primului ajutor.

Aptitudini:
psihopedagogice;
lucru în echipă;
empatie;
calm, tact;
putere de convingere;
capacitate de stimulare.

Organizarea activităților de învățare

Descrierea unității

ELEMENTE DE COMPETENȚĂ	CRITERII DE REALIZARE
1 Organizează procesul de transmitere de cunoștințe	1.1 Cunoștințele de transmis sunt organizate astfel încât să fie accesibile elevilor. 1.2 Forma de transmitere cea mai adecvată este aleasă cu scopul de a facilita receptarea.
2 Transmite cunoștințe	2.1 Receptarea optimă a cunoștințelor este asigurată prin crearea unor condiții propice acestui scop. 2.2 Cunoștințele sunt transmise gradat, într-o succesiune logică, evitându-se excesul de detalii în vederea facilitării înțelegerii.
3 Formează și dezvoltă deprinderi	3.1 Situațiile de învățare sunt construite adecvat tipului de deprinderi care trebuie formate / dezvoltate. 3.2 Situațiile de învățare sunt construite astfel încât să stimuleze gândirea elevului. 3.3 Activitatea didactică este astfel concepută și organizată încât să conducă primordial la formarea deprinderilor de muncă și studiu.

Gama de variabile

Forma de transmitere a cunoștințelor poate fi: orală, interpretare de grafice, situații statistice, diagrame, text scris, bandă audio și video, calculator.

Condiții propice înseamnă: material vizual clar relevant și în cantitate suficientă.

Ghid pentru evaluare

La evaluare se va urmări:
capacitatea de a organiza procesul de transmitere a cunoștințelor în forme și prin situații de învățare adecvate.

Cunoștințe: psihopedagogice și de teoria comunicării.

Aptitudini: de comunicare, de organizare.

Organizarea activităților practice complementare procesului de transmitere de cunoștințe

Descrierea unității

ELEMENTE DE COMPETENȚĂ	CRITERII DE REALIZARE
1 Stabilește obiectivele activității de laborator	1.1 Activitatea experimentală este desfășurată ilustrează ca teoria prezentată este în corelație cu aceasta.
2 Pregătește activitatea experimentală	1.2 Tipul de experiment este stabilit în mod adecvat obiectivului lecției. 2.1 Planul de desfășurare al activității este stabilit în funcție de tipul experimentului. 2.2 Echipamentele și materialele necesare sunt pregătite astfel încât să asigure desfășurarea activității de laborator în condiții corespunzătoare.
3 Îndrumă și supraveghează elevii în activitatea de laborator	3.1 Echipamentele și modul lor de utilizare sunt prezentate pentru a facilita folosirea lor în condiții de siguranță. 3.2 Instrucțiunile de lucru sunt date pas cu pas pentru a asigura desfășurarea controlată a experimentului.

Gama de variabile

Tipurile de experimente pot fi:
frontale, demonstrative, realizate de profesor;
realizate de elevi, în grup sau individual.

Ghid pentru evaluare

La evaluare se va urmări:
corelarea experimentului conceput cu teoria avută în vedere;
capacitatea de a coordona activități experimentale pentru desfășurarea lor în condiții de siguranță.

Cunoștințe:
tipuri de experimente specifice obiectelor de învățământ;
tipuri de echipamente și modul lor de utilizare.

Aptitudini:
discernământ;
analiză;
abilități practice.

Coordonarea activităților extrașcolare

Descrierea unității

ELEMENTE DE COMPETENȚĂ	CRITERII DE REALIZARE
1 Organizează activități extrașcolare	1.1 Obiectivele activitatilor extrașcolare urmaresc realizarea cerintelor educaționale. 1.2 Formele cele mai adecvate pentru atingerea obiectivelor sunt selectate în funcție de tipul activității. 1.3 Responsabilitățile factorilor implicați sunt stabilite astfel încât activitatea sa se desfășoare în conditii bune. 1.4 Activitatea este supravegheata pe tot parcursul desfășurarii ei pentru atingerea obiectivelor propuse.
2 Valorifică rezultatele activităților	2.1 Feed-back-ul solicitat despre activitatea organizatorica urmarește validarea activității. 2.2 Evaluarea gradului de atingere a obiectivelor pune în evidență stabilirea rolului formativ-educativ al activității. 2.3 Rezultatele activitatilor extrașcolare conduc la identificarea altor activități didactice.

Gama de variabile

Tipurile de activități extrașcolare pot fi:

excursii;
vizite la muzee;
spectacole;
serbări școlare;
cercuri.

Ghid pentru evaluare

La evaluare se va urmări:

capacitatea cadrului didactic de a planifica și organiza activitățile extrașcolare în concordanță cu obiectivele educaționale stabilite;
capacitatea de a coordona participarea mai multor persoane la activități care nu se desfășoară în sala de curs;
capacitatea de evaluare corectă a gradului de atingere a obiectivelor propuse.

Implicarea familiei în activitățile formativ - educative

Descrierea unității

ELEMENTE DE COMPETENȚĂ	CRITERII DE REALIZARE
1 Realizarea unității de cerințe școală familie	1.1 Obiectivele educationale sunt conștientizate cu regularitate familiei în scopul implicării ca partener a familiei în educația copilului. 1.2 Strategia educativă stabilită este corelată cu opiniile formulate de familie. 1.3 Obiectivele formativ educative se stabilesc ținându-se cont de cerințele educaționale.
2 Determină implicarea familiei	2.1 Domeniile de responsabilitate a familiei în educația realizată de școală urmăresc armonizarea strategiilor informative. 2.2 Modalitățile de conlucrare stabilite cu familia sprijină dezvoltarea elevului.

Gama de variabile

Domeniile de responsabilitate ale familiei pot fi:
supravegherea efectuării temelor;
furnizarea de material suplimentar;
asigurarea condițiilor de studiu individual.

Modalitățile de conlucrare cu familia pot fi:
informări reciproce periodice;
antrenarea familiei în activități extracurriculare.

Ghid pentru evaluare

La evaluare se va urmări:
capacitatea de analiză a opiniilor familiei și de selectare a unora dintre ele pentru o strategie educativă adecvată elevului;
capacitatea de a implica familia într-un demers formativ-educativ coerent care să sprijine dezvoltarea elevului.

Aptitudini:

tact;
putere de convingere;
capacitate de analiză;
discernământ;
capacitate de conlucrare cu persoane care au un alt nivel de pregătire, o altă specializare.

Menținerea relației familie - unitate școlară

Descrierea unității

ELEMENTE DE COMPETENȚĂ	CRITERII DE REALIZARE
1 Informează familia	1.1 Contactele familiale stabilite sunt adecvate astfel încât să aducă informații relevante. 1.2 Ritmul comunicării cu familia este stabilit în funcție de obiectivul educativ urmarit și de problemele aparute. 1.3 Informațiile oferite familiei sunt relevante pentru situațiile elevului.
2 Solicită informații	2.1 Tipurile de informații solicitate permit o cât mai completă cunoaștere a elevului. 2.2 Informațiile solicitate sunt relevante pentru demersul didactic. 2.3. Ritmul de solicitare a informațiilor este determinat de necesitate. 2.4. Informațiile obținute sunt verificate.
3 Consiliază familia elevului	3.1 Aspectele din activitatea elevului care solicită consilierea sunt identificate corespunzător situației acestuia. 3.2 Aspectele care țin de competența profesorului sunt selectate cu responsabilitate pentru ca sfaturile și recomandările date familiei sa fie pertinente. 3.3 Situațiile care necesită consilierea specializată sunt identificate cu discernământ pentru a îndruma familia către surse specializate.

Gama de variabile

Informații relevante despre elev pot fi:
despre progresul școlar;
despre comportamentul social;
despre stilul de învățare.

Aspectele care necesită consilierea pot fi:
programul de viață;
modalități de supraveghere și control;
modalități de sprijinire a elevului în efortul său de a învăța și / sau de a-și dezvolta anumite aptitudini;
evenimente din viața elevului (agresiuni fizice sau psihice, boală, schimbări emoționale).

Surse specializate de consiliere pot fi:
psiholog / logoped;
profesori de muzică, desen, educație fizică.

Ghid pentru evaluare

La evaluare se va urmări:
calitatea și periodicitatea legăturii cu familia;
capacitatea de a descoperi cauze unui fenomen (comportament) și modul de soluționare;
capacitatea de a obține informații relevante pentru familie, respectiv pentru demersul didactic.

Aptitudini:
observare atentă;
tact în comunicare;
discernământ;
obiectivitate;
capacitate de analiză și interpretare a informației.